

Předmět etická výchova pro 1. ročník základní školy

Téma	Výstup Žák:	Učivo
Základy mezilidských vztahů	<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí oslovování křestními jmény • používá vhodné formy pozdravu • dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě • si osvojí vhodné formy vyjádření prosby, vděku a omluvy • vnímá důležitost pravidel v životě člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • představení se • významy jednotlivých křestních jmen • důvody pro oslovování křestními jmény • oslovování učitele a dospělých osob ve škole • vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu • pravda a lež • pozdrav a jeho formy • omluva – její význam a formy • prosba • vděčnost za vykonané dobro - poděkování • vysvětlení základních pravidel pro práci v etické výchově • sezení v kruhu, problém má přednost, neskákat si do řeči atd.
Vztahy v naší rodině	<ul style="list-style-type: none"> • si uvědomuje hodnotu rodiny a význam rodičovské lásky 	<ul style="list-style-type: none"> • hodnota rodiny • význam rodičovské lásky
Základy sebeúcty a úcty k druhým	<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a • dovednosti pro vytvoření • sebeúcty a úcty k druhým • zachovává vzájemnou úctu • při mezilidské interakci • dostatečně zvládá starost o svoje věci 	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomění si vlastní hodnoty • moje jméno• • oslava narozenin a svátku • způsoby připsování pozitivních vlastností druhým • vzájemná úcta při mezilidské interakci – pozdravit se, pěkně • se oslovovat atd. • kamarádství • základní rozlišování pocitů • u sebe a u druhých • starostlivost o vlastní věci
Spolupráce a tvořivost	<ul style="list-style-type: none"> • hledá, co ho spojuje se spolužáky a lidmi okolo něho • si osvojí základní formy spolupráce • využívá prvky tvořivosti při • společném plnění úkolů • tvořivě hledá způsoby, jak vyjadřovat dobro svým spolužákům 	<ul style="list-style-type: none"> • hledání, co nás spojuje se spolužáky a lidmi okolo nás • podpora spolupráce • společné plnění úkolů • zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu • a z tvořivého experimentování • tvořivá pomoc spolužákům
Základy prosociálnosti	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá prosociálnost jako běžnou součást každodenního života • zvládá základní formy prosociálního chování v rodině • zvládá základní formy prosociálního chování ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímání a prožívání prosociálnosti • pomoc v běžných rodinných situacích • pomoc v běžných školních situacích

Předmět etická výchova pro 2. ročník základní školy

Téma	Výstup Žák:	Učivo
Třída jako společenství	<ul style="list-style-type: none"> • se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování • jasných a splnitelných pravidel • dodržuje pravidla nejen ve třídě ale i v jiných skupinách • orientuje se ve stylu působení sankcí • vnímá své základní práva a povinnost 	<ul style="list-style-type: none"> • význam třídy v životě žáka • význam pravidel • dodržování dohodnutých pravidel • význam a způsoby sankcí – odměny a tresty • transfer pravidel do reálného života • základní práva a povinnosti
Základní komunikační dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí vhodné způsoby kladení otázek • rozlišuje vhodné a nevhodné či hrubé výrazy ve své verbální komunikaci • rozvíjí svoji trpělivost a neskáče druhým do řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • důvody k tázání • význam tázání se • vhodné a nevhodné způsoby kladení otázek • vnímavost ke vhodným a hrubým výrazům ve verbální komunikaci • vnímavost k právu druhého být vyslechnutý
Formování zdravého sebepojetí a sebeúcty	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá vlastní jedinečnost a originalitu • si vytváří základy svého sebepoznání • vnímá odlišnosti a podobnosti lidí 	<ul style="list-style-type: none"> • zcitlivění pro poznání základních charakteristických rysů • vlastní osobnosti • základy sebepoznání • hledání toho, v čem jsem výjimečný • moje silné slabé stránky • já a lidé v mém okolí – odlišnosti a podobnosti • pojmenování základních pocitů
Pozitivní hodnocení druhých	<ul style="list-style-type: none"> • si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých • pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách • si uvědomuje pozitivní vlastnosti lidí ve svém okolí • zvládá projevovat pozornost, laskavost a uznání vůči druhým 	<ul style="list-style-type: none"> • důvody k pozitivnímu hodnocení druhých • poznávání pozitivních vlastností lidí v mém okolí, zejména v rodině a ve třídě • způsoby připsování pozitivních vlastností druhým • projevování pozornosti • projevování laskavosti • projevování uznání v běžných podmínkách
Tvořivost	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí tvořivé myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> • představivost a obrazotvornost • nácvik tvořivosti při společném plnění úkolů • nácvik zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování • nácvik samostatného pozorování
Prosociální dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá prosociální dovednosti dělení se a darování 	<ul style="list-style-type: none"> • dělení se a význam pro mezilidské vztahy

	<ul style="list-style-type: none"> • využívá tvořivost při darování 	<ul style="list-style-type: none"> • darování a význam pro mezilidské vztahy • využití tvořivosti při darování – vymýšlení a vytvoření dárku pro druhé atd.
--	--	---

Předmět etická výchova pro 3. ročník základní školy

Téma	Výstup Žák:	Učivo
Zúčastněné naslouchání	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí schopnost naslouchat druhým • 	<ul style="list-style-type: none"> • důležitost naslouchání v životě člověka především v • rodině a ve škole • důsledky nepozornosti při naslouchání • výhody naslouchání
Tvořivost	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjí své speciální schopnosti • související s tvořivostí • rozvíjí své divergentní myšlení • rozvíjí tvořivost v oblasti mezilidských vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • speciální schopnosti související s tvořivostí • divergentní myšlení • význam tvořivosti v mezilidských vztazích • způsoby realizace tvořivosti v mezilidských vztazích - zvláště v rodině a třídním kolektivu • nácvik tvořivosti v mezilidských vztazích • vytváření prožitků radosti pro druhé
Komunikace citů	<ul style="list-style-type: none"> • identifikuje základní city • vyjadřuje city v jednoduchých situacích • vyjadřuje pozitivní city • eliminuje urážky, které vyjadřuje vůči druhým 	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomění si vlastních citů a pocitů • pojmenování základních citů • vyjádření základních citů • vyjadřování citů spojených s obdivem druhých • vyjadřování citů laskavosti k druhým • sdělování radosti • eliminace vzájemného urážení se
Empatie	<ul style="list-style-type: none"> • reflektuje situaci druhých • poskytuje adekvátní pomoc • dokáže chápat situace a chování druhých • především v rodině a ve škole na základě vlastních zkušeností a zážitků • identifikuje důvody radosti a smutku u sebe a druhých • dokáže zmírnit prožívání smutku druhých 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímavost k situaci druhých • pochopení situace druhých prostřednictvím vlastních • zkušeností a zážitků • pochopení rodičů, sourozenců a dalších členů rodiny • vzájemné pochopení ve třídě • důvody k radosti a smutku u sebe a u druhých • zmírňování prožívání smutku u druhých
Prosociální chování	<ul style="list-style-type: none"> • navazuje a rozvíjí kamarádské vztahy • vyjadřuje vhodným i formami zájem o prožívání a chování druhých 	<ul style="list-style-type: none"> • význam blízkého člověka pro život jednotlivce • základy kamarádství • význam kamarádství • vlastnosti dobrého kamaráda • způsoby vyjádření zájmu o prožívání a chování druhého • význam vyjadřování zájmu o druhého pro

		mezilidské • vztahy • práce na společném úkolu
--	--	--

Předmět etická výchova pro 4. ročník základní školy

Téma	Výstup	Učivo
Neverbální komunikace	Žák: <ul style="list-style-type: none"> • reflektuje důležitost prvků • neverbální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • vnímá základní prvky neverbální • komunikace u sebe a u druhých 	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení se s možnostmi neverbální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • zásady neverbální komunikace • postoj těla • mimika, úsměv • zrakový kontakt • gesta • podání ruky • zásady efektivní neverbální komunikace
Pozitivní hodnocení druhých	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyjádřit druhému pochvalu <ul style="list-style-type: none"> • správně reaguje na pochvalu, kterou obdržel • vhodně vyjadřuje odpuštění druhým • se dokáže usmířit s druhými • projevuje úctu k handicapovaným 	<ul style="list-style-type: none"> • formy pozitivního hodnocení druhých <ul style="list-style-type: none"> • přisouvání pozitivních vlastností druhým • formy pochvaly <ul style="list-style-type: none"> • význam pochvaly • účinnost pochvaly • správná reakce na pochvalu • umění odpuštění • význam odpuštění • formy vyjádření odpuštění • usmíření • úcta k handicapovaným
Komunikace citů	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá důležitost usměrňování základních citů <ul style="list-style-type: none"> • vnímá problematiku sympatie sociálně přijatelným způsobem • usměrňuje svůj hněv 	<ul style="list-style-type: none"> • usměrňování základních citů <ul style="list-style-type: none"> • pocity spokojenosti <ul style="list-style-type: none"> • problematika sympatie • pocity smutku a obav a jejich usměrňování • hněv a jeho zvládnání
Empatie	<ul style="list-style-type: none"> • chápe důležitost empatie <ul style="list-style-type: none"> • zvládá přátelské přijetí lidí okolo sebe • vnímá reakce druhých a snaží se je vyhodnotit • dokáže vyjádřit soucit 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopení důležitosti empatie <ul style="list-style-type: none"> • zážitek přijetí pro každé dítě • nácvik přátelského přijetí • pomocí empatie předpokládat reakci druhých • vyjádření soucitu,
Reálné a zobrazené vzory	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje své vzory <ul style="list-style-type: none"> • identifikuje, co ho na jeho vzorech • přitahuje 	<ul style="list-style-type: none"> • já a moje vzory • kde jsou mé vzory? • vzory v rodině <ul style="list-style-type: none"> • co mě na vzorech přitahuje

Předmět etická výchova pro 5. ročník základní školy

Téma	Výstup	Učivo
------	--------	-------

	Žák:	
Dialog jako prostředek komunikace	zvládá vést dialog s druhými v rovnocenné i podřízené pozici	význam dialogu • zásady dialogu • nácvik dialogu s rodiči a učiteli • nácvik dialogu s vrstevníky
Sebehodnocení a sebeúcta	uvědomuje si své schopnosti a silné stránky • vnímá a reflektuje svoje úspěchy • utváří své pozitivní sebehodnocení • vnímá vliv pozitivního naladění na svůj život • prohlubuje sebedůvěru • rozlišuje způsoby vhodné a nevhodné sebe prezentace • rozvíjí své sebeovládání • utváří si, vnímá a reflektuje své cíle	vnímání úspěchu • význam úspěchu • sebehodnocení • podpora sebeoceňování • význam pozitivního naladění • vliv pozitivního naladění na zdraví • rozvoj sebepoznání • sebedůvěru • způsoby vhodné a nevhodné sebe prezentace • význam komunikace při sebe prezentaci • sebeovládání • překonávání překážek při dosahování cílů • cílevědomost
Iniciativa a tvořivost	vnímá a reflektuje význam iniciativy pro společnost • iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky • reflektuje své neúspěchy a vyvozuje z nich poučení pro další jednání • rozvíjí smysluplné využití volného času	iniciativa ve vztahu k jiným • výhody a rizika iniciativnosti • zásady iniciativnosti • hledání možností, jak vycházet s druhými v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky • iniciativa nepřijímá jinými • zpracování neúspěchu • smysluplné využití volného času
Asertivita	vnímá důležitost asertivity pro svůj život • dokáže rozlišit vhodnost nabídky k aktivitě především od svých vrstevníků • reaguje asertivně na nevhodné nabídky k aktivitě • zvládá techniku odmítání	základy asertivity • význam asertivity • rozlišování mezi nabídkami druhých • schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání • schopnost odmítnout nabídku k užívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání • technika odmítání
Prosociální chování	povzbuzuje druhé • projevuje zájem o spolužáky a vrstevníky • dokáže být druhým prospěšný • respektuje druhé • vyjadřuje prosociální chování vůči druhým svobodně	povzbuzení druhých • služba pro druhé • zájem o spolužáky a vrstevníky • respektování druhých • svobodné přijetí vlastních závazků a povinností vůči druhým • zodpovědnost za svá rozhodnutí

Předmět etická výchova pro 6. ročník základní školy

Téma	Výstup	Učivo
	Žák:	
Otevřená a citlivá komunikace	zvládá vést dialog s druhými v rovnocenné i podřízené pozici	význam dialogu • zásady dialogu • nácvik dialogu s rodiči a učiteli • nácvik dialogu s vrstevníky
Rozhodnost a řešení problémů	vnímá problém jako výzvu • uvědomuje si potřebu tvořivě řešit problém • spolupracuje s druhými ve ztížených podmínkách • zpracovává své zkušenosti	pozitivní formulace problému, • analýza problému, • schopnost podívat se na věc očima druhého • způsoby řešení problému • postup při přeformulování problému • spolupráce ve ztížených podmínkách

	a vyvozuje z nich závěry využitelné pro další jednání	• kritické posuzování svých výsledků a vyvozování z nich závěrů pro využití v budoucnosti
Fair play	vnímá výhody nevýhody soutěživosti • dokáže se chovat prosociálně i v soutěživých situacích • reflektuje význam pravidel ve hře • jedná ve stylu fair play	význam a zásady soutěživosti • zdravá soutěživost • význam pravidel • význam pravidel ve hře a jejich dodržování • asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích • prosociálnost a sport • umění férově se prosadit a obhájit
Média a jejich vliv na člověka	vnímá pozitivní vzory prezentované médií • reflektuje vliv médií na svůj život • reflektuje vztah médií a svého volného času	nabídka pozitivních vzorů v médiích • kritický přístup k působení médií • média a volný čas
Rodina, ve které žijí	více poznává vlastní rodinu • se spolupodílí na zlepšování atmosféry ve vlastní rodině • projevuje úctu ke členům rodiny a starším lidem • otevřeně komunikuje v rodině • reflektuje svoji kritičnost vůči rodičům a dalším autoritám • uplatňuje osvojené sociální dovednosti v rodině	poznání vlastní rodiny a jejích pravidel • práva a povinnosti v rodině, • role v rodině • formulace nevyslovených pravidel a očekávání • hodnota rodiny • zlepšení atmosféry v rodině • komunikace v rodině • pochopení jednotlivých členů rodiny • reflexe kritičnosti v rodině • úcta ke členům rodiny • úcta ke stáří • uplatnění sociálních dovedností v rodině
Etika a ochrana přírody a životního prostředí	projevuje úctu k životu ve všech jeho formách • vnímá krásu a mnohotvárnost přírody • přijímá zodpovědnost za životní prostředí • aktivně se podílí na ochraně přírody	úcta k životu ve všech jeho formách • citový vztah člověka k přírodě • vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody • zodpovědnost za životní prostředí • ochrana přírody a prosociálnost • etický rozměr ochrany přírody
Dospívání	reflektuje vztahy mezi chlapci a děvčaty • rozvíjí svoji sexuální identitu	• vztahy mezi děvčaty a chlapci • přátelství a láska • mládí – příprava na lásku, • sexuální identita

Předmět etická výchova pro 7. ročník základní školy

Téma	Žák:	Výstup	Učivo
Pravdivá komunikace	rozvíjí základní komunikační dovednosti • si uvědomuje význam pravdivé komunikace • si uvědomuje nebezpečí lži pro mezilidské vztahy		připomenutí základních komunikačních dovedností • význam pravdivé komunikace • autentičnost v komunikaci • souhlasnost verbální a neverbální komunikace • nebezpečí polopravd a lží • čest a dobré jméno • tajemství
Pozitivní hodnocení událostí a druhých	vytváří si přiměřené sebevědomí • dále rozvíjí své sebedůvěry • rozvíjí své sebepoznání • rozvíjí práci se svými chybami		rozvoj sebevědomí • podpora sebeoceňování • sebedůvěry • radost a optimismus v životě • sebepoznání – silné a slabé stránky • práce s chybami • seberozvoj
Reálné a zobrazené vzory	všimá si vzorů ve svém nejbližším okolí		základní informace o vlivu vzorů na život jedince,

	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá působení vzorů ve svém životě • rozlišuje pozitivní vzory od pochybných idolů • se identifikuje s pozitivními prosociálními vzory • vnímá nebezpečí identifikace a imitace pochybných vzorů • reflektuje svůj vztah k autoritě • rozvíjí svůj mravní úsudek na příkladech ze života vzorů 	<ul style="list-style-type: none"> • funkce vzorů, • změny ve vzorech během lidského vývoje • senzibilizace pro rozlišování vzorů • nebezpečí pochybných idolů • vliv reálných vzorů • prosociální vzory ve vlastní rodině • prosociální vzory ve veřejném životě • vliv zobrazených vzorů a vhodné literární a filmové prameny • smysl autority • vztah k autoritě • podstata imitace a identifikace • pravidla zdravé identifikace • nebezpečí nezdravé identifikace • rozvoj mravního úsudku na příkladech ze života vzorů
Asertivita	<p>vnímá asertivitu ve vztahu ke zdravému sebeprosazení</p> <ul style="list-style-type: none"> • nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním. • neagresivním způsobem obhajuje svá práva 	<p>agresivní a pasivní styl chování</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstata asertivity • vysvětlení a nácvik asertivních technik • asertivní komunikační dovednosti • zdravé sebeprosazení se
Prosociálnost ve ztížených podmínkách	<p>dokáže jednat prosociálně i ve ztížených podmínkách</p>	<p>limity prosociálnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • prosociální chování k neoblíbeným, nesympatickým atd. lidem • prosociální rozhodování a chování ve vypjatých situacích

Předmět etická výchova pro 8. ročník základní školy

Téma	Výstup Žák:	Učivo
Důstojnost lidské osoby	<p>vnímá důstojnost lidské osoby u každého člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v lidských právech • zvládá pozitivně hodnotit druhé v obtížných situacích • reflektuje své potenciality 	<p>lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje lidských práv • svoboda • rovnost • potenciality člověka • pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích
Komunikace citů	<p>přiměřeně komunikuje city.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže vyjadřovat vyšší city. • dokáže nenásilným způsobem zvládat prudké emoce. • dokáže přiměřeným způsobem vyjadřovat své negativní city • zvládá techniky přeladění • vnímá spojitost mezi zdravím a emocemi 	<p>nácviky vyjádření citů</p> <ul style="list-style-type: none"> • emoce a hodnocení jevů • vyšší city a jejich typy • vyjadřování vyšších citů • pocity vzteku a impulzivnost • usměrňování citů • přeladění • dopady jednání při hněvu, ve strachu a při pesimismu • techniky vyjádření negativních citů • zdraví a emoce
Asertivita	<p>reflektuje asertivní práva</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit manipulativní chování a vhodně na něj reagovat. • dokáže správně argumentovat 	<p>typy manipulátorů</p> <ul style="list-style-type: none"> • manipulační pověry • zásady reakce na manipulaci • asertivní práva • způsoby správné argumentace • přijatelný kompromis • požádání o laskavost • stížnost
Empatie	<p>reflektuje situaci druhých</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytuje adekvátní pomoc • dokáže chápat situace a chování druhých především v rodině a ve 	<p>vnímavost k situaci druhých</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopení situace druhých prostřednictvím vlastních zkušeností a zážitků

	škole na základě vlastních zkušeností a zážitků • identifikuje důvody radosti a smutku u sebe a druhých • dokáže zmírnit prožívání smutku druhých	• pochopení rodičů, sourozenců a dalších členů rodiny • vzájemné pochopení ve třídě • důvody k radosti a smutku u sebe a u druhých • zmírňování prožívání smutku u druhých
Sexuální zdraví	utváří si zodpovědný vztah k sexualitě • vnímá mládí jako přípravu na lásku a partnerský život • vnímá význam sebeovládání pro zdravý rozvoj vlastní sexuality	zodpovědný vztah k sexualitě • etický aspekt sexuality • nezralé rodičovství • sebeovládání a sexualita
Média a jejich vliv na člověka	kriticky přistupuje k informacím z médií • vytváří si strategie účinné obrany proti manipulaci médií	eliminace vlivu agrese z médií, • rozlišování mezi realitou a pseudorealitou • účinná obrana proti manipulaci médií
Komplexní prosociálnost	dokáže se chovat prosociálně k jakémukoliv člověku. • v kontextu své situace a svých možností přispívá k řešení sociálních problémů. • osobně se angažuje a podílí na vytváření pozitivního školního klimatu	význam komplexní prosociálnosti • formy komplexní prosociálnosti • pomoc anonymnímu člověku • osobní angažovanost • projekty na řešení sociálních problémů

Etika a ekonomika	zvládá rozumně nakládat s penězi • vnímá peníze jako prostředek • rozvíjí ekonomické ctnosti ve svém životě • reflektuje rizika konzumního způsobu života	rozumné nakládání s penězi • peníze jako prostředek • vztah mezi ekonomikou a etikou • rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost atd. • skromnost • konzumní způsob života
Etické ctnosti	reflektuje mravní hodnoty a normy • respektuje normy, které se ho týkají • rozvíjí morální úsudek	mravní hodnoty a normy • podněty pro rozvoj morálního úsudku • každodenní události a morální úsudek • morální úsudek a školní prostředí

Předmět etická výchova pro 9. ročník základní školy

Téma	Výstup	Učivo
Sociální empatie	Žák: je vnímavý k sociálním problémům • analyzuje prožitky a situace lidí se sociálními problémy • vnímá dopady sociálních problémů na člověka • rozvíjí účinnou prevenci a strategie při obraně proti sociálně patologickým jevům	seznámení se se sociálními problémy • typy sociálních problémů • analýza a popis prožitků a situace lidí s různými sociálními problémy • dopad sociálních problémů na člověka a jeho okolí • vnímavost k obtížné situaci druhých • sociálně patologické jevy a jejich rizika pro děti a mládež • hodnota stáří • mezigenerační vztahy
Asertivita ve skupině	jedná asertivně i ve ztížených podmínkách • reaguje vhodně na neoprávněnou kritiku • rozvíjí asertivní chování ve vrstevnické skupině	Asertivita ve ztížených podmínkách • reakce na neoprávněnou kritiku • techniky, jak vhodně reagovat na neoprávněnou kritiku • asertivita ve skupině
Já potenciální vzor pro druhé	žije uvědomělým způsobem života • zvládá autonomní jednání • reflektuje smysl svého života	smysl a cíl mého života • ušlechtilý životní cíl • moje postoje, moje role • zodpovědný život

	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje si cíle svého života 	<ul style="list-style-type: none"> • mé schopnosti a okolí • autonomie a konformita
Komplexní prosociálnost a rozvoje pomoc	<p>rozvíjí porozumění k etnickým, národnostním, sociálním a náboženským minoritám.</p> <ul style="list-style-type: none"> • je vnímavý k potřebám lidí z chudých částí světa • vyhledává informace o lidech z jiných koutů světa, především tam kde vládne chudoba • aktivně se účastní humanitárních aktivit zaměřených na zmírnění bídy a chudoby ve světě. • uplatňuje toleranci ve svém jednání 	<p>informace o menšinách</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah k menšinám • využití prosociálnosti v multikulturní společnosti • pozitivní vztah k diverzitám • tolerance • bída světa • informovanost o situaci zemí třetího světa • formy humanitární pomoci • humanitární projekty
Duchovní rozměr člověka	<p>získává podněty pro utváření vlastního světonázoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • toleruje lidi s jiným světonázorem • získává informace o různých světonázorech 	<p>obrana proti sektám,</p> <ul style="list-style-type: none"> • utváření vlastního světonázoru • tolerance k lidem s jiným světovým názorem, • informace o různých světonázorech
Etická stránka lidské sexuality	<p>aplikuje etické ctnosti ve svém sexuálním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje věrnost ve vztahu • rozvíjí úctu ke druhému • rozvíjí svoji odpovědnost za vztah s druhými 	<p>etické ctnosti a sexualita</p> <ul style="list-style-type: none"> • věrnost není slabost • úcta ke druhému • odpovědnost za vztah
Etické ctnosti	<p>reflektuje rozdíly mezi dobrem a zlem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá a rozvíjí úsudek svého svědomí • reflektuje morální dilemata • rozvíjí etické ctnosti • reflektuje etiku pevného bodu 	<p>dobro a zlo</p> <ul style="list-style-type: none"> • svědomí • morální dilemata • etické ctnosti • etika pevného bodu • běh lidského života – lidský vývoj